

POWIATOWY URZĄD PRACY W ŻARACH

ul. Mieszka I 15, 68-200, Żary

<http://pup.zary.sisco.info>

tel: (+48)(68) 479 13 56

e-mail: zizr@praca.gov.pl

fax: (+48)(68) 479 13 66

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŻARSKIM W 2013 ROKU

Żary, marzec 2014

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces prowadzenia systematycznych obserwacji zmian jakie zachodzą na rynku pracy, które są głównie związane z systemem kształtowania się popytu na pracę oraz podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji można dokonać analizy oraz oceny lokalnego rynku pracy, a także sporządzić krótkotrwałą prognozę niezbędną dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych jak i kształcenia zawodowego.

Podstawowym celem monitorowania jest efektywniejsze dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do bieżących potrzeb na rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzany jest dwa razy do roku zarówno na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, jak i krajowym.

Dwoma podstawowymi pojęciami związanym z poniższą analizą jest *zawód deficytowy* i *nadwyżkowy*. Pod pojęciem zawodu deficytowego należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast określenie zawodu nadwyżkowego oznacza zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

1. Cel opracowania

Celem analizy dotyczącej zarówno osób bezrobotnych jak i ofert pracy według zawodów jest sporządzenie diagnozy zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy w powiecie żarskim w 2013 roku. Informacje te mogą okazać się pomocne dla:

- Regionalnych władz oświatowych oraz dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych, jako niezbędna informacja w korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia młodzieży jak i bieżących potrzeb rynku;
- Prowadzenia racjonalnej polityki rynku pracy, jak i kierowaniu środkami Funduszu Pracy, w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu;
- Doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy;
- Określenie odpowiednich kierunków szkoleń osób bezrobotnych;

- Planowanie poziomu i kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb rynku pracy w powiecie żarskim.

Jednocześnie zakłada się, iż głównymi użytkownikami informacji wynikających z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy.

1.1. Powiat żarski – informacje ogólne

Powiat Żarski położony jest w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego na Wysoczyźnie Żarskiej, przy granicy polsko-niemieckiej na Nysie Łużyckiej. Powiat zajmuje powierzchnię 1394 km², zamieszkiwany jest przez około 99.446 osób. Skupia 10 gmin (miejskie: Łęknica, Żary; miejsko-wiejskie: Jasień, Lubsko; wiejskie: Brody, Lipinki Łużyckie, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Żary)

i jest jednym z największych na terenie województwa lubuskiego. Na północy graniczy z powiatem krośnieńskim i zielonogórskim, na wschodzie z żagańskim, na południu ze zgorzeleckim i na zachodzie z Krajem Związkowym Brandenburgii i z Krajem Związkowym Saksonii. Tabela 1 przedstawia kilka wybranych danych statystycznych charakteryzujących powiat żarski.

Tabela 1. Powiat żarski – wybrane dane statystyczne.

Wybrane dane statystyczne	2010	2011	2012
Powierzchnia w ha	139278	139278	139278
Ludność	99992	997262	99446
Ludność na 1km ²	72	72	71
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym	52,6	53,0	53,8
Szkoły podstawowe	39	38	38
Gimnazja	24	24	24
Szkoły ponadgimnazjalne	45	41	37
Turystyczne obiekty noclegowe	18	15	15
Liczba ludności na 1 przychodnię	2439	2123	2072
Mieszkania oddane do użytkowania	150	167	154
Odpady wytworzone w t na 1km ²	96,7	105,4	98,6
Pracujący na 1000 ludności	188	190	186
Bezrobotni zarejestrowani	5975	5959	5875
Stopa bezrobocia w %	17,4	17,2	17,4

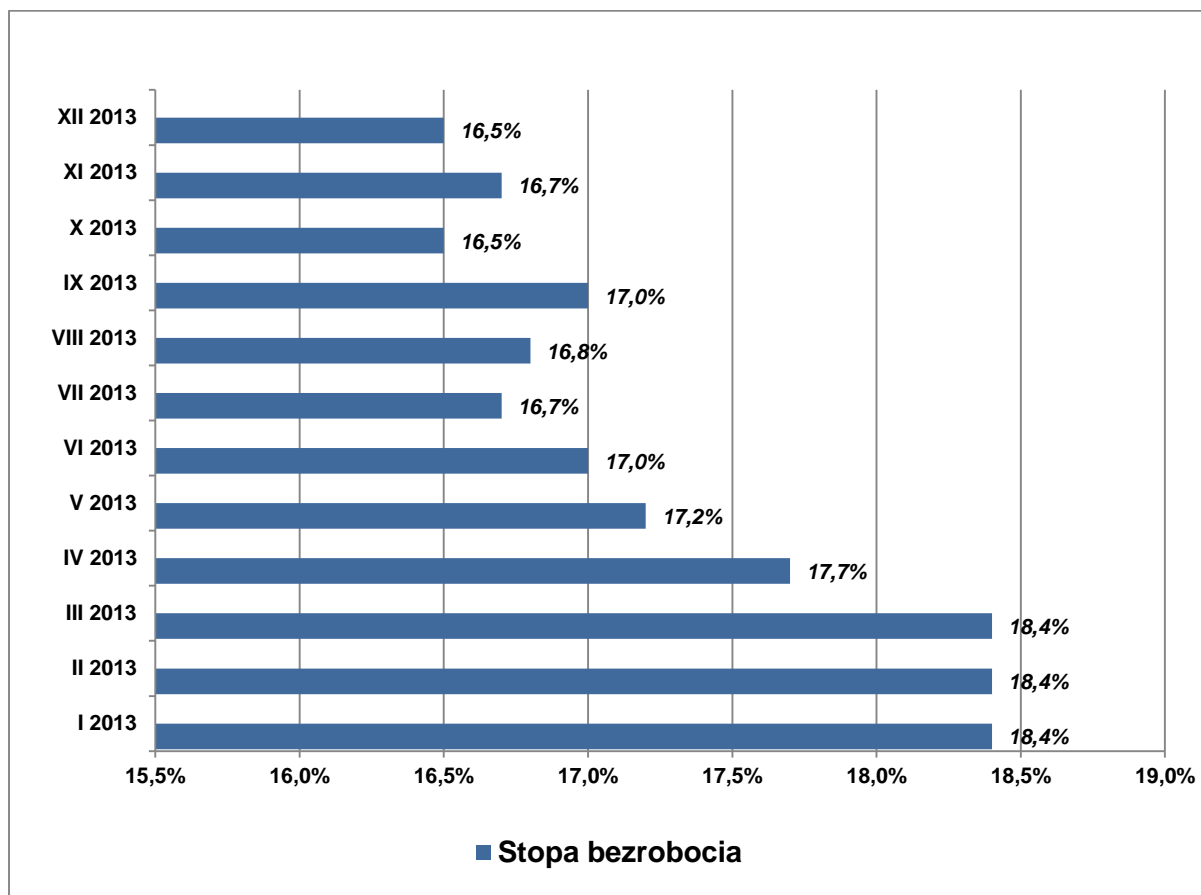
Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013, Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

2. Dane statystyczne na dzień 31 grudnia 2013 roku

2.1. Poziom i stopa bezrobocia w powiecie żarskim

31 grudnia 2013 roku stopa bezrobocia w powiecie żarskim wynosiła 16,5% i była o 0,9% niższa niż w analogicznym okresie roku 2012. Z obserwacji sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2013 roku wynika, że począwszy od kwietnia, odnotowywany był niższy poziom stopy bezrobocia - wyraźna tendencja spadkowa (wykres 1).

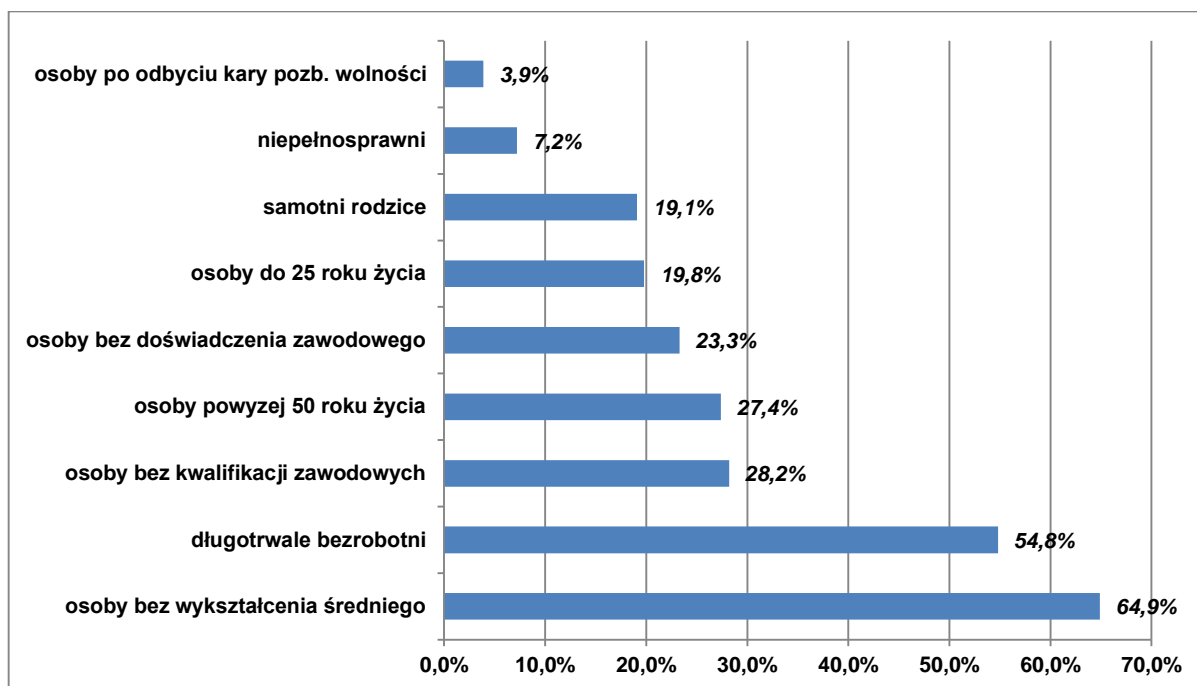
Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie żarskim w 2013 roku.

Źródło: Opracowanie własne

W dniu 31 grudnia 2013 roku w powiecie żarskim stopa bezrobocia wyniosła 16,5% (tj. 5547 osób bezrobotnych) i przewyższała stopę wojewódzką, która kształtowała się na poziomie 15,7%. Jeszcze większa różnica widoczna była porównując stopę bezrobocia w powiecie żarskim do krajowej (13,4%). W tym przypadku różnica wyniosła 3,1% na niekorzyść naszego powiatu.

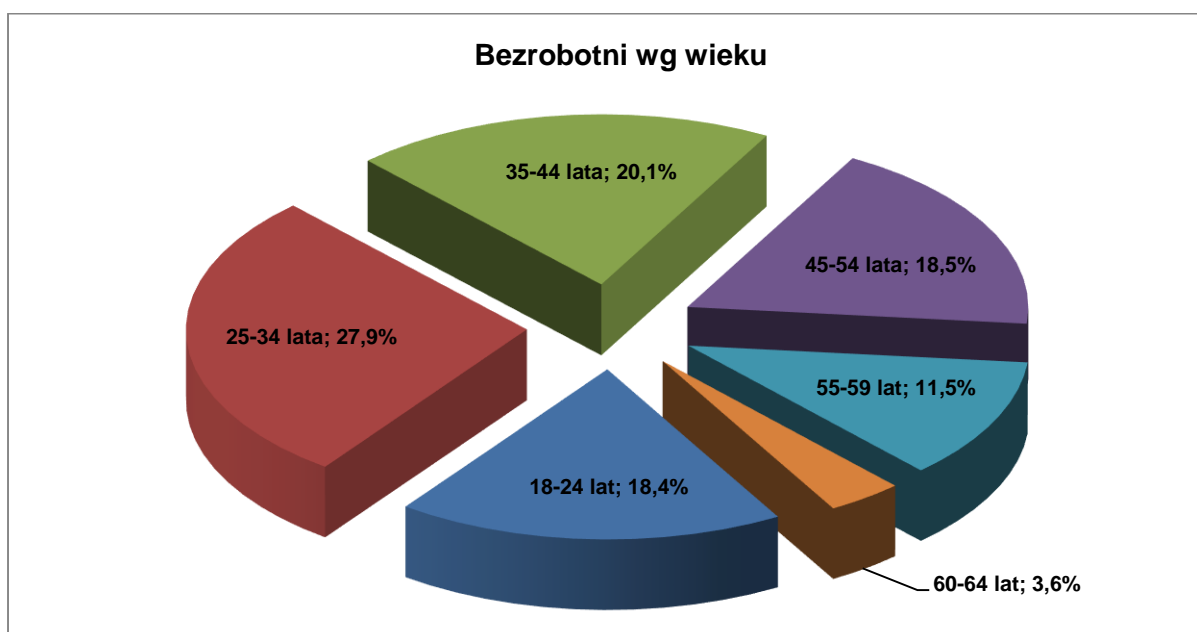
Wykres 2. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Na koniec grudnia 2013 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku figurowało 5547 osób. Nieco ponad połowę (54,8%) spośród nich, stanowili długotrwale bezrobotni. Jeszcze więcej osób, bo aż 64,9%, tworzyło grupę bezrobotnych bez wykształcenia średniego, co jest bardzo niepokojącym zjawiskiem. Warto dodać, że częściej niż co czwarta osoba bezrobotna to osoba powyżej 50 roku życia.

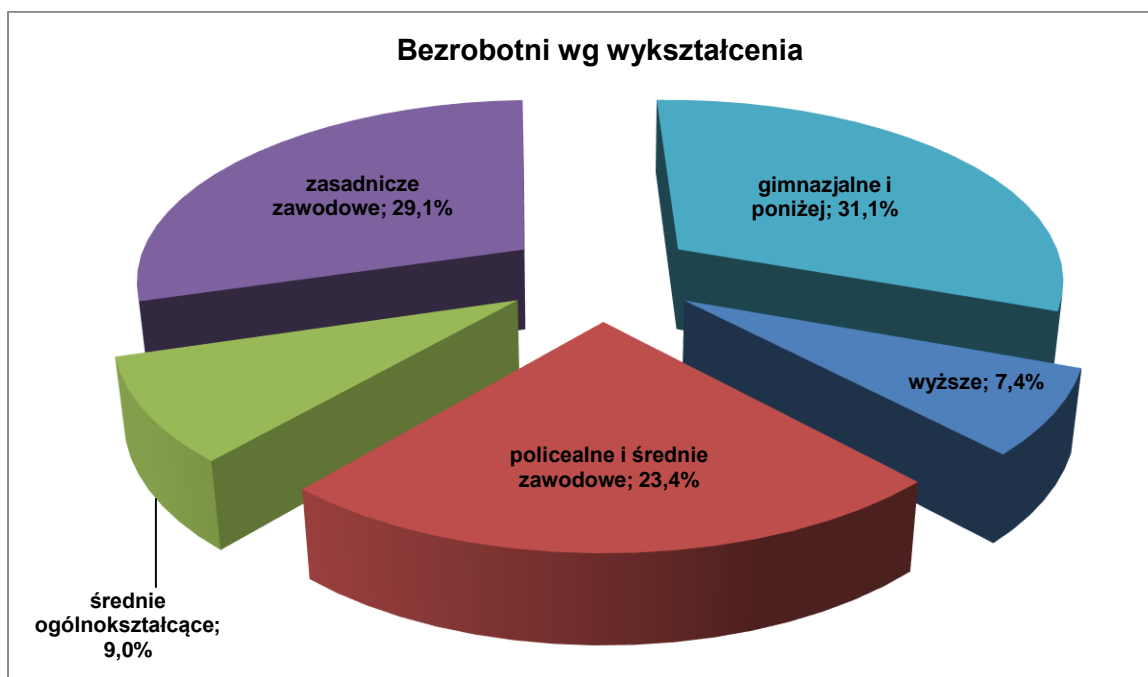
Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Wiek jest jednym z ważniejszych czynników decydujących o sytuacji jednostki na rynku pracy. Na koniec grudnia 2013 roku, najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata – 27,9% ogółu bezrobotnych. Najmniej liczną grupę wśród osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach, stanowiły natomiast osoby w przedziale wiekowym 60-64 lata – 3,6% ogółu bezrobotnych.

Wykres 4. Bezrobotni wg wykształcenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS

Istotną cechą określającą szansę bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia jest wykształcenie, które w znaczący sposób określa status osoby bezrobotnej na lokalnym rynku pracy, a także jej umiejętność do szybkiego reagowania na ciągle zmieniające się potrzeby rynku.

W powiecie żarskim w najtrudniejszej sytuacji znajdują się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym.

Na koniec 2013 roku, ponad połowa (60,2%) osób bezrobotnych, pozostająca w rejestrze Urzędu Pracy nie posiadała wykształcenia średniego.

3. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)

Na koniec 2013 roku w powiecie żarskim zarejestrowanych było 5547 osób bezrobotnych. W stosunku do ubiegłego roku (5875 osób zarejestrowanych wg stanu na 31.12.2012 roku) zanotowano widoczny spadek, bo o 328 osób (5,6%). Ponad połowę zarejestrowanych w żarskim Urzędzie Pracy stanowiły kobiety – 2984 osób. W stosunku do roku poprzedniego widoczny jest spadek tej liczby o 126 (3110) zarejestrowanych kobiet wg stanu na 31.12.2012 roku), czyli o 4,1%. Warto dodać, że sporą grupę (13,5%) osób bezrobotnych, zarejestrowanych w końcu roku 2013, stanowiły osoby bez zawodu. Ich liczba wyniosła 747 osób. Ponad połowę (59,4%), stanowiły kobiety – 444 osoby.

W ciągu całego roku 2013 do tutejszego Urzędu Pracy napłynęło 9097 bezrobotnych. Widoczny jest spory spadek, bo o 7,6% w stosunku do napływu odnotowanego rok wcześniej (9845 osób). Można przyjąć, że sytuacja ta wynika z faktu, iż osoby bezrobotne podejmują pracę na dłuższe okresy czasu.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych wg zawodów, zarejestrowanych w końcu 2013 roku stanowili sprzedawcy – 330 osób (5,9% ogółu). Zdecydowaną większość (95,8%) w tej grupie, stanowiły kobiety. Ponadto 51,2% spośród nich, pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy. Jeszcze liczniejszą grupę (13,5% ogółu) stanowiły osoby bez zawodu. Także w tej grupie przeważały kobiety (59,4%). Warto dodać, że 18,1% spośród nich to absolwenci. Ranking najliczniejszych grup zawodowych według kodu 6-cio cyfrowego wśród bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2013 roku przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Ranking bezrobotnych na koniec 2013 roku oraz „napływu” bezrobotnych w 2013 roku wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotni na koniec 2013 roku	„Napływ” bezrobotnych w 2013 roku
Ogółem w tym:	5547	9097
Bez zawodu	747	1592
Sprzedawca*	330	280
Robotnik gospodarczy	319	417
Robotnik budowlany	159	235
Sprzedawca w branży spożywczej	127	252
Murarz*	125	161
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	121	236

Sprzedawca w branży przemysłowej	116	204
Sprzątaczką biurową	108	161
Ślusarz*	77	133
Technik prac biurowych*	76	67
Kucharz*	73	85
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	59	89
Pakowacz	56	98
Technik ekonomista*	55	69
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	55	76
Krawiec*	48	47
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	47	66
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	46	76
Szwaczka	45	78
Obuwnik przemysłowy	45	57
Kucharz małej gastronomii*	44	64
Mechanik samochodów osobowych	43	58
Pomoc kuchenna	41	59
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	40	49
Magazynier	39	82
Piekarz*	35	47
Robotnik leśny	33	46
Malarz budowlany	33	32
Stolarz*	32	27
Dozorca	29	43
Technik rolnik*	28	15
Technik informatyk*	28	61
Tokarz w metalu	28	43
Mechanik pojazdów samochodowych*	28	45
Pozostali kucharze	27	68
Tkacz	27	33
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	27	32
Technik mechanik*	25	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan na koniec 2013 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w 2013 roku.

Jak co roku, znaczną grupę osób bezrobotnych, stanowią kobiety. Na koniec 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach zarejestrowanych było 2984 kobiet, co stanowiło 53,8% ogółu. Wśród nich sporo, bo aż 27,3% kobiet zarejestrowanych było powyżej 12 miesięcy. Kobiety te poszukiwały pracy głównie

w zawodach: sprzedawca, sprzedawca w branży przemysłowej, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową, sprzedawca w branży spożywczej, czy też kucharz. Coraz większą grupę bezrobotnych kobiet stanowią osoby z wykształceniem wyższym.

W trakcie 2013 roku napłynęło do tutejszego urzędu sporo kobiet legitymujących się wyższym wykształceniem, najczęściej w zawodach: pedagog, wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych, nauczyciel języka niemieckiego, nauczyciel języka polskiego, czy lekarz weterynarii.

W roku 2013 najwięcej kobiet posiadało zawód sprzedawcy (316 osób). Znaczną grupę stanowiły również kobiety nie posiadające zawodu, których było 444. Bardzo często były to osoby w wykształceniu podstawowym oraz nie posiadające dyplomu. Ranking zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela 3.

Tabela 3. Ranking bezrobotnych kobiet na koniec 2013 roku oraz „napływu” bezrobotnych kobiet w 2013 roku wg zawodów.

Zawody i specjalności	Bezrobotne kobiety na koniec 2013 roku	„Napływ” bezrobotnych kobiet na koniec 2013 roku
Ogółem	2984	4519
w tym:		
Bez zawodu	444	849
Sprzedawca*	316	267
Sprzedawca w branży spożywczej	121	238
Robotnik gospodarczy	117	118
Sprzątaczką biurową	108	160
Sprzedawca w branży przemysłowej	103	174
Kucharz*	66	79
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	62	100
Technik prac biurowych*	59	50
Technik ekonomista*	53	61
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	53	84
Krawiec*	47	46
Szwaczka	44	77
Obuwnik przemysłowy	43	54
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	41	59
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	40	64
Pomoc kuchenna	40	53

Pakowacz	37	64
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	37	36
Kucharz małej gastronomii*	36	44
Tkacz	26	29
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	25	23
Fryzjer*	22	24
Pozostali kucharze	21	52
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	20	16
Salowa	20	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan na koniec 2013 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w 2013 roku.

Wśród zarejestrowanych, pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, czyli osób długotrwale bezrobotnych, wg stanu na koniec 2013 roku, w ewidencji PUP w Żarach, było 1487 osób (liczba ta spadła w stosunku do końca 2012 roku o 19 osób). Ponad połowę (54,7%) tej grupy stanowiły kobiety, zarejestrowane w Urzędzie Pracy powyżej 12 miesięcy.

Wśród osób oczekujących na pracę powyżej roku najwięcej osób bezrobotnych posiadało zawód: sprzedawca, robotnik gospodarczy, robotnik budowlany, technik prac biurowych, czy też murarz. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych przedstawia poniższa tabela 4.

Tabela 4. Ranking zawodów i specjalności długotrwale bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych kobiet) w powiecie żarskim wg stanu na koniec 2013 roku.

Zawody i specjalności	Długotrwale bezrobotni - stan na koniec 2013 roku	Długotrwale bezrobotne kobiety – stan na koniec 2013 roku
Ogółem	1487	814
w tym:		
Sprzedawca*	176	169
Robotnik gospodarczy	115	40
Bez zawodu	49	31
Robotnik budowlany	49	0
Technik prac biurowych*	44	36
Murarz*	42	0
Sprzątaczką biurową	39	39
Ślusarz*	23	1
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	22	15

Kucharz*	21	20
Sprzedawca w branży przemysłowej	21	17
Technik ekonomista*	18	18
Sprzedawca w branży spożywczej	18	18
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	18	14
Technik rolnik*	17	6
Obuwnik przemysłowy	17	16
Pomoc kuchenna	16	16
Malarz budowlany	15	0
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	15	11
Mechanik samochodów osobowych	14	0
Krawiec*	14	14
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13	12
Tkacz	13	13
Stolarz*	13	0
Kucharz małej gastronomii*	12	9
Kierowca operator wózków jezdniowych	12	0
Drwal / pilarz drzew	11	0
Robotnik leśny	11	3
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	11	10
Kierowca ciągnika rolniczego	11	0
Dozorca	11	2
Sprzedawca na targowisku / bazarze	10	8
Szwaczka	10	10
Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	10	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan na koniec 2013.

Zaznaczyć należy, iż większość sprzedawców nie podejmuje pracy proponowanej przez Powiatowy Urząd Pracy w Żarach z przyczyn niezależnych od siebie. Często zamieszkują oni tereny wiejskie, które równie często są odcięte od komunikacji miejskiej w związku z czym osoby nie mają jak dojechać do pracy z miejsca zamieszkania. Ponadto do miejsc, do których mogli by dojechać do pracy występuje brak ofert w posiadanych przez nich zawodach.

W okresie od 01.01.2013 roku do 31.12.2013 roku rejestracji dokonało 933 bezrobotnych, posiadających status absolwenta. W porównaniu do końca 2012 roku zauważamy spadek o 52 osoby (5,3%). Przyczyny zaistniałej sytuacji można doszukiwać się w stworzeniu w każdej szkole klas ogólnych. Osoby te podejmują

dalszą edukację uzupełniającą, bądź poszukują pracy w większych miastach, w których kontynuują edukację.

Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów nie posiadała zawodu. Grupa ta liczyła na koniec 2013 roku 135 osób (46,2% ogółu). Techników żywienia i gospodarstwa domowego było 11 (3,8%), techników informatyków – 8 (2,8%), a techników pojazdów samochodowych – 7 (2,4%).

Ranking napływu wśród absolwentów i bezrobotni absolwenci według zawodów na koniec 2013 roku przedstawia poniższa tabela 5.

Tabela 5. Ranking zawodów i specjalności bezrobotnych absolwentów i „napływ” bezrobotnych absolwentów w powiecie żarskim wg stanu na koniec 2013 roku.

Zawody i specjalności	Bezrobotni absolwenci - stan na koniec 2013 roku	Napływ bezrobotnych absolwentów – stan na koniec 2013 roku
Ogółem	292	933
W tym:		
Bez zawodu	135	439
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	11	28
Technik informatyk*	8	21
Technik pojazdów samochodowych*	7	10
Kucharz małej gastronomii*	6	22
Sprzedawca w branży przemysłowej	6	14
Technik hotelarstwa*	5	9
Sprzedawca*	5	6
Pedagog	4	13
Specjalista administracji publicznej	4	6
Technik budownictwa*	4	7
Technik ekonomista*	4	11
Technik obsługi turystycznej*	4	5
Specjalista do spraw rachunkowości	3	4
Specjalista zarządzania kryzysowego	3	5
Filolog - filologia obcojęzyczna	3	5
Technik organizacji usług gastronomicznych*	3	7
Sprzedawca w branży spożywczej	3	13
Mechanik pojazdów samochodowych*	3	9

Elektromechanik pojazdów samochodowych*	3	6
---	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie żarskim. Stan na koniec 2013 roku oraz T-II/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie żarskim w 2013 roku.

Zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności w statystyce, bezrobotnych wydzielono 42 grup zawodowych tzw. grup według kodu dwucyfrowego.

Ranking grup zawodowych zarejestrowanych w 2013 roku przedstawia poniższa tabela 6.

Tabela 6. Ranking grup zawodów osób bezrobotnych wg stanu na koniec 2013 roku oraz „napływ” osób bezrobotny w 2013 roku w powiecie żarskim

Grupy zawodów	Osoby bezrobotne – stan na koniec 2013 w %	Napływ osób bezrobotnych w 2013 w %
Ogółem w tym:	100,00	100,00
Żołnierze szeregowi	0,0833	0,2265
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0625	0,0666
Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,375	0,3464
Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1667	0,2264
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0832	0,0932
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1,0831	1,5586
Specjaliści do spraw zdrowia	0,4373	0,7327
Specjaliści nauczania i wychowania	1,7083	2,2918
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,9374	2,2517
Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2917	0,2797
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,3541	2,0386
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,7291	2,7046
Średni personel do spraw zdrowia	1,5626	1,6654
Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,1874	2,5313
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,875	1,0924

Technicy informatycy	0,6249	0,9193
Sekretarki, operatorzy urzędów biurowych i pokrewni	2,9792	2,2118
Pracownicy obsługi klienta	0,9376	0,9991
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,2083	1,4524
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,2292	1,1192
Pracownicy usług osobistych	11,3542	10,3262
Sprzedawcy i pokrewni	14,5842	12,8080
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8125	1,1859
Pracownicy usług ochrony	0,6041	0,5730
Rolnicy produkcji towarowej	0,9791	0,7596
Leśnicy i rybacy	1,0834	0,8794
Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,1041	0,2265
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,9792	6,8353
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urzędów i pokrewni	6,8126	7,3685
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,8751	1,5989
Elektrycy i elektronicy	0,9166	1,1991
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,5625	6,3557
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,6458	5,6761
Monterzy	1,1459	1,0393
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,5625	2,8648
Pomoce domowe i sprzątaczk	3,3124	3,3178
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,3333	0,7328
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	8,7917	8,8473
Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,8542	0,7861
Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,1875	0,1598
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,5832	1,6522

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-1a Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim. Stan w końcu 2013 roku oraz T-II/P-2a Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2013 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli w 2013 roku największą grupą zawodową stanowiły wśród osób bezrobotnych stanowili: sprzedawcy i pokrewni - 14,5842%; pracownicy usług osobistych - 11,3542%; robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie - 8,7917%; robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni - 7,5625%.

4. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów).

W analizowanym okresie, czyli w 2013 roku do Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku wpłynęło łącznie 3681 ofert pracy. W porównaniu do roku poprzedniego, w którym żarski Urząd dysponował łącznie 3966 ofertami pracy, zauważyć można nieznaczny (7,2%) ich spadek.

Oferty pracy to zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach wolne miejsca zatrudnienia i przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, a także w ramach umów o dzieło, umów zleceń. Poniższa analiza dotyczy wolnych miejsc pracy, pozyskanych przez pośredników oraz propozycji składanych przez pracodawców w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w 2013 roku.

Do ofert pozyskanych przez Pośredników Pracy zaliczyć należy oferty pracy w ramach zatrudnienia subsydiowanego i niesubsydiowanego.

W ciągu całego 2013 roku, pracę podjęło ogółem 3787 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żary. W stosunku do roku 2012 (3838 podjęć pracy) zauważyć można znikomy (o 1,3%) spadek tej liczby.

W ramach ofert prac subsydiowanych czyli prac interwencyjnych, doposażeń stanowisk pracy, przygotowań zawodowych oraz robót publicznych w roku 2013 zatrudnienie znalazło 368 osób bezrobotnych, sporo, bo o 117 mniej niż w roku 2012. W przypadku staży, sytuacja wygląda zupełnie inaczej. W stosunku do roku 2012, w którym z tej formy aktywizacji zawodowej skorzystało 566, zauważyć można wzrost ich liczby o 36, czyli o 6,0%. Ponadto, z prac społecznie użytecznych, czyli instrumentu aktywizacji zawodowej, w roku 2013 skorzystało 967 osób. W porównaniu z 2012 rokiem (1161 skierowań) widoczny jest spadek (o 16,7%) liczby organizacji tych prac doraźnych.

Jak wynika z poniższej tabeli 7, znaczna część podjęć pracy nastąpiła z inicjatywy własnej bezrobotnych, którzy aktywnie poszukując pracy odnaleźli swoje miejsce na rynku pracy.

Tabela 7. Zestawienie ofert pracy oraz podjęć pracy w 2013 roku.

Lp.	Miesiąc	Podjęcia pracy	Liczba miejsc subsydiowanych	Oferty pracy	Prace społecznie użyteczne
1.	styczeń	230	63	156	109
2.	luty	306	127	143	60
3.	marzec	331	120	148	61
4.	kwiecień	366	132	185	135
5.	maj	334	104	109	54
6.	czerwiec	300	107	103	65
7.	lipiec	332	104	138	115
8.	sierpień	272	51	200	68
9.	wrzesień	395	95	169	66
10.	październik	364	43	157	118
11.	listopad	300	9	124	70
12.	grudzień	257	15	112	46
RAZEM:		3787	967	1744	967

Źródło: Opracowanie własne

Poniższa tabela przedstawia wielkość ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2013 roku.

Tabela 8. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim w 2013 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2013 roku	w końcu 2013 roku
1	"03"	Żołnierze szeregowi	0,0000	0,0000
2	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000	0,0000
3	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,1902	0,0000
4	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,2988	0,0000
5	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0544	0,0000
6	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,5433	15,8730
7	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,4346	0,0000
8	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	1,4670	0,0000
9	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,2225	1,5873

10	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0544	0,0000
11	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,2716	1,5873
12	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,5977	0,0000
13	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,8694	1,5873
14	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,5316	1,5873
15	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	3,6132	0,0000
16	"35"	Technicy informatycy	0,2988	0,0000
17	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,0207	0,0000
18	"42"	Pracownicy obsługi klienta	1,0052	0,0000
19	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	1,4127	1,5873
20	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5978	12,6984
21	"51"	Pracownicy usług osobistych	32,1913	4,7619
22	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	9,2638	0,0000
23	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,2173	0,0000
24	"54"	Pracownicy usług ochrony	1,0867	0,0000
25	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,3532	0,0000
26	"62"	Leśnicy i rybacy	0,9508	0,0000
27	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000	0,0000
28	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,2549	0,0000
29	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	6,4657	12,6984
30	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1359	0,0000
31	"74"	Elektrycy i elektronicy	1,3040	1,5873
32	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,8086	0,0000
33	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,8525	7,9365
34	"82"	Monterzy	0,8150	0,0000
35	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	7,2264	33,3334
36	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,2821	1,5873
37	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1087	0,0000
38	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,9987	0,0000
39	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,9508	1,5873
40	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0000	0,0000
41	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,2497	0,0000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-3a Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie żarskim

Wielkość ofert pracy według grup zawodowych nie należy do statycznych. Wśród ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku największą część z nich (zaznaczyć należy, iż niektóre „wakaty” zgłaszane były wielokrotnie) przedstawia ranking 25 zawodów w jakich najczęściej były zgłaszane oferty pracy w PUP w Żarach.

Tabela 9. Ranking 25 zawodów najczęściej zgłaszanych w ofertach pracy w 2013 roku w powiecie żarskim.

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku
Ogółem w tym:		3681
1	Robotnik gospodarczy	1060
2	Sprzedawca*	231
3	Kierowca samochodu ciężarowego	200
4	Opiekun osoby starszej*	111
5	Szwaczka	103
6	Technik prac biurowych*	101
7	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	65
8	Sprzedawca w stacji paliw	61
9	Robotnik budowlany	55
10	Spawacz metodą MAG	53
11	Sprzątaczką biurową	49
12	Technik administracji*	48
13	Ślusarz*	45
14	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	37
15	Magazynier	36
16	Robotnik leśny	35
17	Pomoc kuchenna	35
18	Sekretarka	34
19	Kelner*	32
20	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	32
21	Kucharz*	31
22	Sortowacz	27
23	Kierowca samochodu dostawczego	25
24	Mechanik pojazdów samochodowych*	23
25	Fryzjer*	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie żarskim w 2013 roku

Zdecydowanie mniej licznymi zawodami, w których zgłoszono wolne miejsc pracy były min.: *pośrednik w obrocie nieruchomościami, specjalista ds. sprzedaży, kasjer handlowy, barman, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, elektromechanik, spedytor, księgowy, opiekunka dziecięca, technik farmaceutyczny,*

pracownik socjalny, bibliotekarz, fakturzystka, tokarz w metalu, piekarz, sortowacz surowców wtórnych.

Stosunkowo nieliczne oferty dotyczyły osób z podwyższonymi kwalifikacjami. Osoby lepiej wykształcone, pracując w międzyczasie szukają innej, bardziej „atrakcyjnej” pracy i „przechodzą” z zakładu do zakładu, nie rejestrując się w Urzędzie Pracy. Rejestry PUP nie oddają w pełni podaży ofert pracy z całego powiatu, a jedynie te, które są zgłoszone przez pracodawców lub pozyskanych przez pośredników pracy.

Tabela 10. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w 2013 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2013 roku	stan w końcu 2013 roku	zgłoszone w 2013 roku	stan w końcu 2013 roku
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	222	155	47	0
Górnictwo i wydobywanie	3	3	7	0
Przetwórstwo przemysłowe	1633	978	588	10
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	4	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	205	144	47	0
Budownictwo	369	235	185	0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	947	632	477	1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	215	141	115	3
Transport i gospodarka magazynowa	126	72	240	30
Informacja i komunikacja	22	12	18	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	59	37	66	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	48	26	19	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	89	55	38	10
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	450	248	384	7

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	520	336	1108	0
Edukacja	167	105	95	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	164	107	118	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	159	130	72	0
Pozostała działalność usługowa	144	200	53	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	1973	1045	0	0
Ogółem	7516	4662	3681	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel T-II/P-9 Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie żarskim w 2013 roku

Z powyższej tabeli wynika, że zdecydowanie więcej bezrobotnych zarejestrowanych w żarskim Urzędzie pracy w stosunku do liczby ofert pracy zgłoszonych do Urzędu w 2013 roku było w sekcji przetwórstwo przemysłowe (1633 zarejestrowanych na 588 miejsc pracy), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (947 na 477), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (450 na 384) oraz budownictwo (369 na 185). Odwrotna sytuacja miała natomiast miejsce w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (520 zarejestrowanych na 1108 miejsc pracy), a także transport i gospodarka magazynowa (126 na 240).

Stosunek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach wraz z Oddziałem w Lubsku w dniu 31 grudnia 2013 roku, tj. 5547 osób do liczby wolnych miejsc pracy wykazanych w tym dniu, tj. 63 był bardzo niski. Na jedno stanowisko pracy przypadało nieco ponad 88 osób.

W 2013 roku do żarskiego Urzędu pracy łącznie wpłynęło 3681 ofert pracy.

Sytuacja wygląda dość niepokojąco, ponieważ należy pamiętać, że mówiąc o ofertach pracy, musimy być świadomi, że część z nich stanowią tzw. oferty pracy sezonowej (w okresach przedwakacyjnych, wakacyjnych, czy też jesiennych) oraz oferty subsydiowane (roboty publiczne, prace interwencyjne, staże, itp.), które zamazują rzeczywisty obraz podaży pracy na lokalnym rynku zatrudnienia.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2013 roku.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód w równowadze** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez zawód **nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Spośród 838 zawodów wymienionych w raporcie **T-II/P-4** notuje się zawody o wskaźniku intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów:

- większym niż 1,1 w liczbie 61 – zawody deficytowe,
- mniejszym niż 0,9 w liczbie 33 – zawody nadwyżkowe,
- między 0,9 a 1,1 w liczbie 163 – zawody zrównoważone.

Do tych trzech głównych grup należałoby dodać jeszcze dwie inne grupy:

- największą grupę zawodów, gdzie w/w wskaźnik wyniósł 0,0000 z uwagi na brak ofert pracy w danym zawodzie (czasami był to brak zarówno ofert, jak i osób rejestrujących się w danym zawodzie) – w liczbie 505, oraz
- grupę zawodów, gdzie wskaźnik przybierał wartość MAX (ze względu na brak osób rejestrujących się w danym zawodzie). Są to zawody wysoce deficytowe. Ich liczba wyniosła 76.

Jeżeli więc (ostatecznie) zsumujemy zawody o wskaźniku $>1,1$ i zawody o wartości MAX uzyskamy ogólną liczbę 137 odnoszącą się do zawodów deficytowych (61+76), natomiast ogólna liczba zawodów nadwyżkowych wyniosłaby 668 (163 + 505). Najmniejszą grupą, liczącą 33 pozycje, są zawody zróżnicowane.

Zawody nadwyżkowe

W poniższej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe, na które zapotrzebowanie jest mniejsze niż liczba osób bezrobotnych z danym zawodem.

Tabela 11. Ranking 25 zawodów nadwyżkowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zwołu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	0,0098
2	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	0,0119
3	"753105"	Krawiec*	0,0213
4	"521101"	Sprzedawca na targowisku / bazarze	0,0217
5	"311204"	Technik budownictwa*	0,0270
6	"931205"	Robotnik drogowy	0,0345
7	"752208"	Stolarz meblowy	0,0385
8	"911206"	Salowa	0,0385
9	"311303"	Technik elektryk*	0,0455
10	"711402"	Betoniarz - zbrojarz*	0,0476
11	"932901"	Konserwator części	0,0476
12	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,0500
13	"932101"	Pakowacz	0,0510
14	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	0,0556
15	"235107"	Pedagog	0,0571
16	"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	0,0714
17	"711202"	Murarz*	0,0745
18	"712204"	Posadzkarz*	0,0769
19	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,0769
20	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0816
21	"741203"	Elektromechanik pojazdów samochodowych*	0,0833
22	"721404"	Monter konstrukcji stalowych	0,0909
23	"962902"	Dozorca	0,0930
24	"818205"	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	0,12500
25	"753402"	Tapicer*	0,11760

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2013 roku.

Jak wynika z powyższej tabeli, najniższy wskaźnik intensywności nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu odnotowano w grupie osób z zawodem sprzedawca w branży przemysłowej, w dalszej kolejności w zawodach: sprzedawca w branży spożywczej, krawiec, sprzedawca na targowisku/bazarze, technik budownictwa, robotnik drogowy, stolarz meblowy. W tych zawodach na lokalnym rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących w nich pracy.

Zawody zrównoważone

Wymienione zawody są zawodami, w których liczba osób bezrobotnych jest zbliżona do zgłoszonego zapotrzebowania, podaż = popyt. Na badanym obszarze wystąpiły zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy) w ilości 33. Wskaźniki intensywności nadwyżki (niedoboru) równały się 1.

Tabela 12. Ranking 25 zawodów zrównoważonych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu
1	"122202"	Kierownik działu reklamy / promocji / public relations	1,0000
2	"234104"	Nauczyciel języka angielskiego w szkole podstawowej	1,0000
3	"242109"	Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy	1,0000
4	"243107"	Specjalista do spraw reklamy	1,0000
5	"265105"	Konserwator dzieł sztuki	1,0000
6	"311201"	Kosztorysant budowlany	1,0000
7	"324002"	Technik weterynarii*	1,0000
8	"325402"	Technik masażysta*	1,0000
9	"331201"	Pracownik (doradca) do spraw kredytów	1,0000
10	"334101"	Kierownik biura	1,0000
11	"441501"	Pracownik do spraw osobowych	1,0000
12	"515102"	Intendent	1,0000
13	"523003"	Kasjer w zakładzie pracy	1,0000
14	"524301"	Akwizytor	1,0000
15	"711301"	Kamieniarz*	1,0000
16	"713205"	Lakiernik wyrobów drzewnych	1,0000
17	"713208"	Piaskarz	1,0000
18	"721209"	Zgrzewacz	1,0000
19	"722313"	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	1,0000
20	"723310"	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	1,0000
21	"732201"	Drukarz*	1,0000
22	"732301"	Introligator*	1,0000
23	"753606"	Szewc naprawiacz	1,0000
24	"818206"	Palacz kotłów parowych	1,00000
25	"833101"	Kierowca autobusu	1,00000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2013 roku.

Zawody deficytowe

Zawód deficytowy – to zawód w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych. Dokonując oceny wskaźnika intensywności deficytu zawodów zwrócono uwagę, że bardzo wiele kategorii osiąga maksymalny deficyt. W grupie tej znalazło się 61 zawodów

Tabela 13. Ranking 25 zawodów deficytowych wg wskaźnika intensywności i nadwyżki na poziomie 6-cyfrowego kodu zawodu.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zwodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
1	"244101"	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	16,0000
2	"441202"	Kurier	10,0000
3	"343301"	Bibliotekarz*	7,0000
4	"431102"	Fakturzystka	7,0000
5	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	7,0000
6	"214109"	Specjalista kontroli jakości	6,5000
7	"412001"	Sekretarka	5,6667
8	"721205"	Spawacz metodą MIG	5,0000
9	"341202"	Opiekun osoby starszej*	4,1111
10	"241202"	Doradca finansowy	4,0000
11	"422401"	Recepcjonista hotelowy	4,0000
12	"333105"	Spedytor	3,6667
13	"422201"	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	3,5000
14	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	3,4000
15	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	3,3636
16	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	3,0000
17	"411003"	Pracownik kancelaryjny	3,0000
18	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	3,0000
19	"611307"	Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	3,0000
20	"722301"	Frezer	3,0000
21	"817202"	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	3,0000
22	"721204"	Spawacz metodą MAG	2,7895
23	"741201"	Elektromechanik*	2,6667
24	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	2,5974
25	"515303"	Robotnik gospodarczy	2,54200

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P- 4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w 2013 roku

Jak wynika z powyższego zestawienia na rynku powiatu żarskiego w 2013r. dominowały zawody nadwyżkowe. Zmiany zachodzące na rynku pracy są zauważalne w zapotrzebowaniu na pracowników o kwalifikacjach zawodowych z różnych grup. Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu na poziomie 6 – cyfrowego kodu zawodu odnotowano w zawodach: pośrednik w obrocie nieruchomościami, kurier, bibliotekarz, fakturzysta, mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali, specjalista kontroli jakości, sekretarka, spawacz metod MAG. W przypadku zawodów deficytowych wskaźnik intensywności deficytu jest większy od 1,1 ($W > 1$). Nie ujęto w tym zestawieniu zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął wartość MAX.

Biorąc pod uwagę ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu 2 – cyfrowych grup zawodów (T-II/P-5) najwyższy wskaźnik intensywności deficytu zawodów ma grupa 34 – średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni oraz grupa 51 – pracownicy usług osobistych. Kolejno plasują się następujące grupy: 83 – kierowcy i operatorzy pojazdów, 54 – pracownicy usług ochrony, 41 – sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni. Wskaźnik równy 0 odnotowano w 4 grupach zawodowych: rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, żołnierze szeregowi, sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

Tabela 14. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w 2013 roku wg kodu dwucyfrowego.

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0000
2	"03"	Żołnierze szeregowi	0,0000
3	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0000
4	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0000
5	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0417
6	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0654
7	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0727
8	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0899
9	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0952
10	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,1084

11	"35"	Technicy informatycy	0,1594
12	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,1618
13	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1709
14	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,2281
15	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,2465
16	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2560
17	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,2619
18	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,2663
19	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,2692
20	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2771
21	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,2857
22	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,2909
23	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,3140
24	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,3373
25	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,3548
26	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,3710
27	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,3711
28	"82"	Monterzy	0,3846
29	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,4304
30	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,4771
31	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,4933
32	"62"	Leśnicy i rybacy	0,5303
33	"74"	Elektrycy i elektonicy	0,5333
34	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,5932
35	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,6471
36	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,6842
37	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,8916
38	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,9302
39	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,2372
40	"51"	Pracownicy usług osobistych	1,5290
41	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,6220

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli T-II/P-5 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim w 2013 roku

Podsumowanie i wnioski końcowe

Przedstawiona powyżej analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, będąca wynikiem zastosowanych sposobów liczenia wskaźników nie może jednoznacznie wskazywać na główne kierunki problemowe. Do sporządzenia niniejszego Monitoringu użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system informatyczny Syriusz^{Std} dostępnych na stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej www.mz.praca.gov.pl.

A zatem należy pamiętać, że powyższy Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany został na podstawie ofert zatrudnienia zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach przez pracodawców, lecz nie daje on pełnego obrazu rynku pracy. Do urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogą informować o wolnych stanowiskach ponieważ pracodawcy nie mają takiego obowiązku. Często zdarza się również, że do Urzędu są zgłaszane oferty od tych samych pracodawców, powtarzające się kilka razy w roku na te same stanowiska. Fakt ten również niekorzystanie wpływa na rzetelność analizy.

Również nie ma możliwości włączenia w badanie wszystkich osób, które w rzeczywistości nie pracują, jednak nie pozostają w oficjalnych rejestrach.

Osoby bezrobotne mają możliwość korzystania z innych form poszukiwania pracy między innymi poprzez Internet, agencje pracy tymczasowej, oraz agencje pracy oferujące pracę poza granicami naszego kraju.

Pośród wielu przyczyn długotrwałego pozostawania bez pracy osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy są m.in.:

- bierna postawa osób zarejestrowanych w poszukiwaniu odpowiedniej oferty pracy związana z ubezpieczeniem zdrowotnym dla siebie i rodziny,
- brak doświadczenia, motywacji, chęci podnoszenia kwalifikacji,
- brak umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy,
- trudności związane z dojazdem do miejsca pracy.

Powyższy „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu żarskiego pokazał, iż sytuacja na rynku pracy jest nadal trudna. Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że dane zawarte w raporcie nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji na rynku pracy (klasyfikacja zawodów i specjalności jest bardzo rozbudowana, do PUP wpływają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy, czasem te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP,

nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP, kwalifikacje wielu osób dezaktualizują się, znaczna część bezrobotnych nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji PUP). Wyciągnięcie wniosków z opracowań ilościowych zawsze będzie obarczone błędem i będzie stanowić jedynie częściową diagnozę, do której należy zawsze dodać wiedzę i spostrzeżenia specjalistów zajmujących się problematyką rynku pracy.